

દરિયાકિનારે એક દિવસ

0224CH01

ઉપરનું ચિત્ર જુઓ. નીચે આપેલી વસ્તુઓની સંખ્યા ગણો અને લખો.

નાળિયેર

નાવડી

બાળક

નારંગી

તમે તેની ગણતરી કેવી રીતે કરી? શું તમે તેની એક-એક કરીને કે સમૂહમાં ગણતરી કરી છે?

બાળકો સાથે ચર્ચા કરો કે તેઓએ કોઈ દરિયાકિનારો અથવા નદીકિનારો જોયો છે અથવા તેની મુલાકાત લીધી છે. ત્યાં સામાન્ય રીતે કયા પ્રાણીઓ અને છોડ જોવા મળે છે? તેમને જૂથમાં ગણવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.

ચાલો કરીએ

ક. ચિત્રમાં દર્શાવેલી દુકાનો તરફ જુઓ અને ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. દરેક માળામાં ૧૦ છીપલાં છે. છીપલાંની _____ માળા છે.

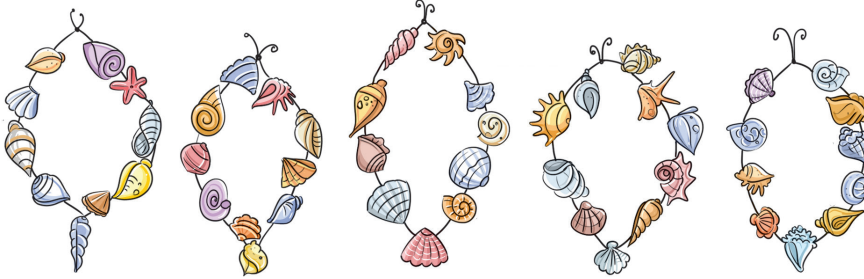
૨. ફુગ્ગાનાં _____ જૂથ છે. દરેક જૂથમાં _____ ફુગ્ગા છે અને _____ છૂટક ફુગ્ગા છે.

૩. કેળાંની _____ લૂમ છે. દરેક લૂમમાં _____ કેળાં છે અને _____ છૂટક કેળાં છે.

ખ. સુરભિએ કેટલાક દરિયાઈ શંખ એકઠા કર્યા છે. તે તેની માતાને પોંચી (બ્રેસલેટ) અને માળા બનાવવામાં મદદ કરવા માંગે છે.

ગ. સુરભિએ દરિયાઈ શંખથી _____ પોંચી બનાવી. દરેક પોંચીમાં _____ દરિયાઈ શંખ છે.

ઘ. સુરભિની માતાએ દરિયાઈ શંખથી _____ માળા બનાવી. દરેક માળામાં _____ દરિયાઈ શંખ છે.

બોલો અને મિત્રોને
બોલવા કહો.

“ખિસકોલી ખુશીથી ખજૂર
ખાય.”

ચાલો વિચારીએ

દસના જૂથમાં મળતી વસ્તુઓની યાદી બનાવો.

ક. _____ ખ. _____ ગ. _____

સ્વાદિષ્ટ ચીકુ!

મનોજ તેના પિતાને ખોખામાં ગોઠવેલાં ચીકુ વેચવામાં મદદ કરી રહ્યો છે.

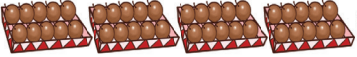

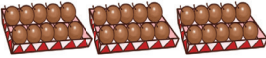
એક ખોખામાં _____ ચીકુ છે.

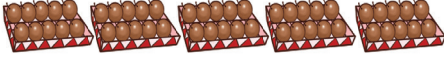
કુલ કેટલાં ચીકુ છે? _____

હવે તમે પણ બધાં ચીકુને ખોખામાં મૂકીને ચીકુ વેચવામાં મનોજને મદદ કરો.

ક. ૨૫ ચીકુ : દસ ચીકુનાં _____ ખોખાં અને _____ ચીકુ છૂટાં.

ખ. ૪૩ ચીકુ : દસ ચીકુનાં _____ ખોખાં અને _____ છૂટાં ચીકુ.

ગ. ૩૫ ચીકુ : દસ ચીકુનાં _____ ખોખાં અને _____ છૂટાં ચીકુ.

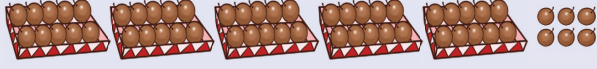
ઘ. ૫૮ ચીકુ : દસ ચીકુનાં _____ ખોખાં અને _____ છૂટાં ચીકુ.

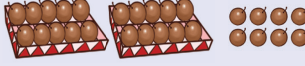

ચાલો જોડીએ

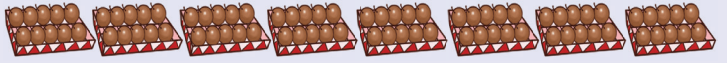
ક. ૮૦ ચીકું

ખ. ૭૨ ચીકું

ગ. ૫૬ ચીકું

ઘ. ૨૮ ચીકું

ખોખાં અને થાંભલી સાથે રમત

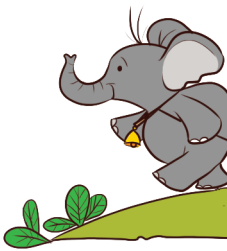

ખોખાંથી
બનેલી મારી થાંભલી
તરફ જુઓ.

શું તમે કહી શકો કે આ ખોખાંથી બનેલી થાંભલીમાં કેટલાં ખોખાં છે ?

ખોખાંની ૧ થાંભલી = _____ ખોખાં

મારી દસની
પટ્ટી તરફ
જુઓ.

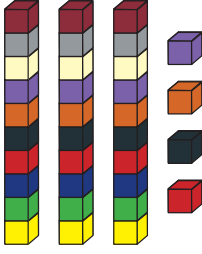
શું તમે કહી શકો કે આ દસની થાંભલીમાં કેટલાં ખાનાં (એકમ) છે ?

૧ દસની થાંભલી = _____ ખાનાં (એકમ)

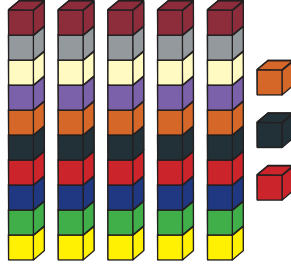

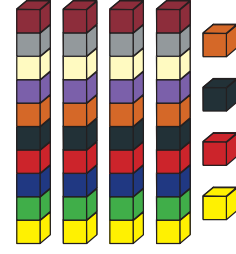
ચાલો કરીએ

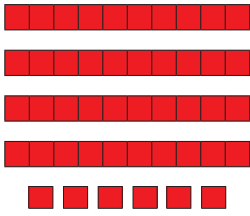
૩ થાંભલી અને
૪ ખોખાં
૩૪ કુલ ખોખાં

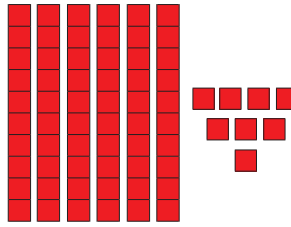
___ થાંભલી અને
___ ખોખાં
___ કુલ ખોખાં

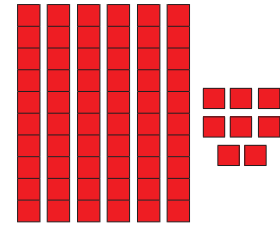
___ થાંભલી અને
___ ખોખાં
___ કુલ ખોખાં

___ દસની પટ્ટી અને
___ એકમ
___ કુલ એકમ

___ દસની પટ્ટી અને
___ એકમ
___ કુલ એકમ

___ દસની પટ્ટી અને
___ એકમ
___ કુલ એકમ

નીચેનું કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

કુલ ખોખા / એકમ	દસની પટ્ટી	એકમ
૨૪	૨	૪
૩૬		
૭૨		
૬૮		
૪૬		

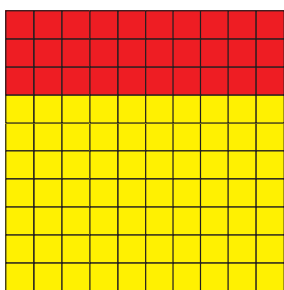
બાળકોમાં સંખ્યાની સમજ વિકસાવવા માટે લાકડીઓ અથવા લાકડીઓનાં જૂથ અથવા તેના જેવી અન્ય સામગ્રીનો ઉપયોગ કરો.

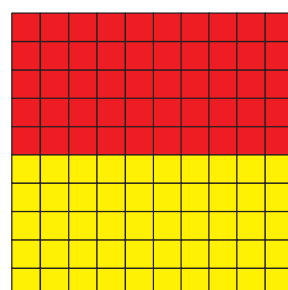
ચાલો ૧૦૦ બનાવીએ !

જુઓ ! મેં એકસાથે
૧૦ પટ્ટી જોડી છે.

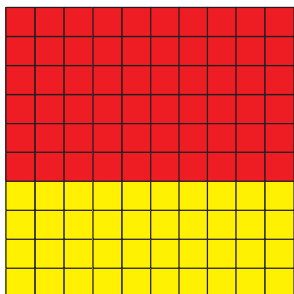
આમાં કુલ ૧૦૦
એકમ છે.

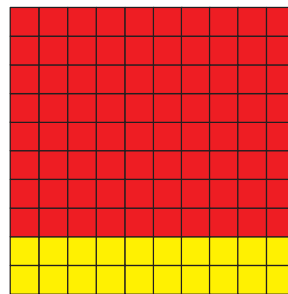
પીળા ૭૦ એકમ અને લાલ ૩૦ એકમ.
દસની પીળી ૭ પટ્ટી અને દસની લાલ ૩ પટ્ટી. કુલ
૧૦૦ એકમ અથવા દસની ૧૦ પટ્ટી.

પીળા _____ એકમ અને લાલ _____ એકમ.
દસની પીળી _____ પટ્ટી અને દસની લાલ _____
પટ્ટી. કુલ _____ એકમ અથવા દસની _____ પટ્ટી.

પીળા _____ એકમ અને લાલ _____ એકમ દસની
પીળી _____ પટ્ટી અને દસની લાલ _____ પટ્ટી.
કુલ _____ એકમ અથવા દસની _____ પટ્ટી.

પીળા _____ એકમ અને લાલ _____ એકમ.
દસની પીળી _____ પટ્ટી અને દસની લાલ _____
પટ્ટી. કુલ _____ એકમ અથવા દસની _____ પટ્ટી.

દસની પટ્ટીથી ૧૦૦ એકમની એક રચના બનાવવા માટેના કેટલાક બીજા વિકલ્પોની
ચર્ચા કરો.

ચાલો, ૧૦૦ બનાવીએ!

ચાલો આપણે આ રમત ૫ અથવા ૬ ના જૂથમાં રમીએ. એક સભ્ય બેન્કર બનશે. ટીમના દરેક સભ્ય એકસાથે બે પાસા ફેંકશે અને બેંકમાંથી તેટલા જ એકમો લેશે. જ્યારે પણ ૧૦ ની બરાબર અથવા તેથી વધુ એકમ હોય, ત્યારે તેઓ બેંકર પાસેથી દસની પટ્ટી માટે દસ એકમની આપ-લે કરશે. આ જ રીતે રમો અને ૧૦ ની દસ પટ્ટીઓ એકત્રિત કરો અને તેમને ૧૦૦ એકમની જાળી બનાવવા માટે મૂકો. આપણે રાજમા, કાંકરા, ચણા વગેરે જેવી વસ્તુઓનો પણ એકમ તરીકે ઉપયોગ કરી શકીએ છીએ.

કાર્ડ દ્વારા ગણતરી

બાળકોને અલગ-અલગ રીતે દસનાં અને એકમનાં કાર્ડનો ઉપયોગ કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.

ચાલો વિચારીએ

નીચેની વિગતો ભરો.

૩ દશક

૧ એકમ

=

૩૦

+

૧

અથવા

દશક	એકમ
૩	૧

આમ, કુલ ૩૧ શંખ છે.

___ દશક

___ એકમ

=

+

અથવા

દશક	એકમ

___ દશક

___ એકમ

=

+

અથવા

દશક	એકમ

___ દશક

___ એકમ

=

+

અથવા

દશક	એકમ

દશક (▲) અને એકમ (●) નાં કાર્ડ દોરો અને ખાલી જગ્યા પૂરો.

___ દશક

___ એકમ

=

૮૦

+

૩

અથવા

દશક	એકમ

___ દશક

___ એકમ

=

+

અથવા

દશક	એકમ
૭	૫

___ દશક

___ એકમ

=

+

અથવા

દશક	એકમ
૨	૮

ચાલો રમીએ

સંખ્યા બનાવો

બાળકો દશક અથવા એકમના કાર્ડનો ઉપયોગ કરી જુદી જુદી સંખ્યા બનાવશે. શિક્ષક એક સંખ્યા કહેશે, જેમ કે - ૫૨. જે બાળકો પાસે ૫૦ અને ૨ ની સંખ્યાવાળાં કાર્ડ હશે તે બાળકો ભેગાં થશે અને નીચે બતાવ્યા મુજબ ૫૨ સંખ્યા બનાવશે. આ રમત અન્ય સંખ્યા માટે ચાલુ રહેશે, જેવી કે - ૨૭

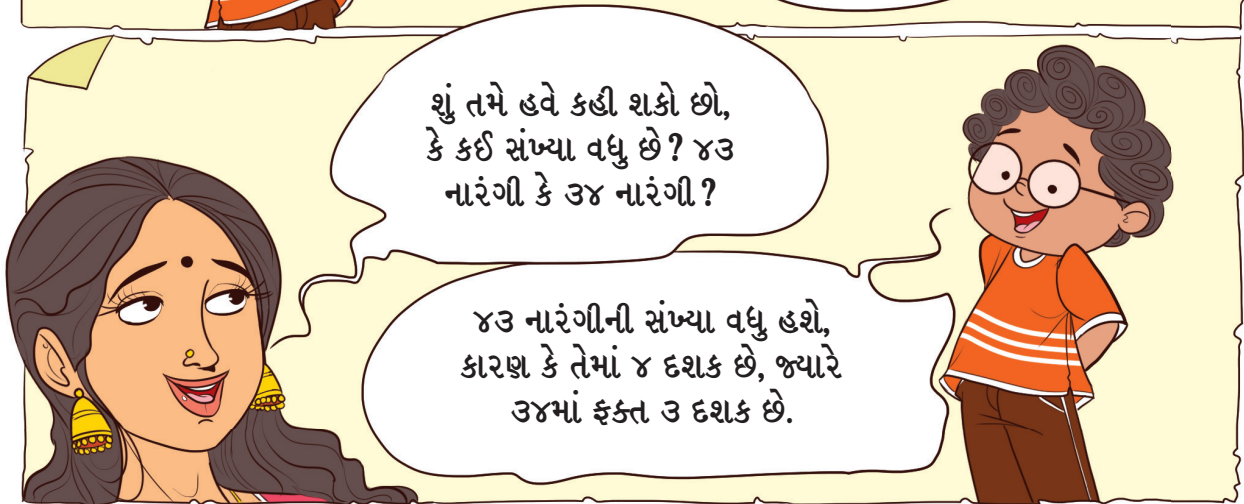
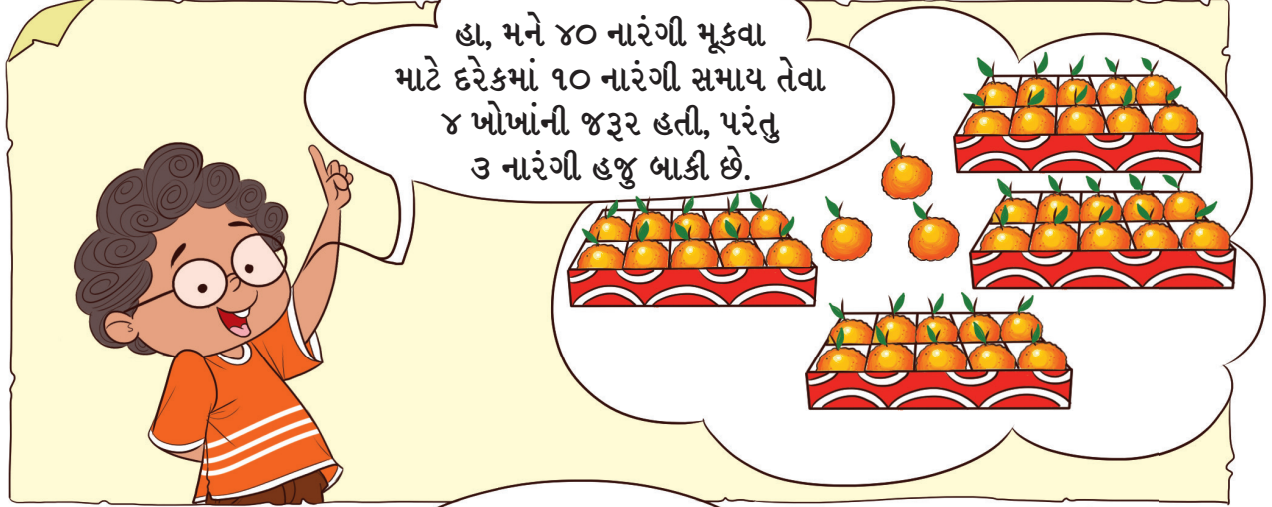
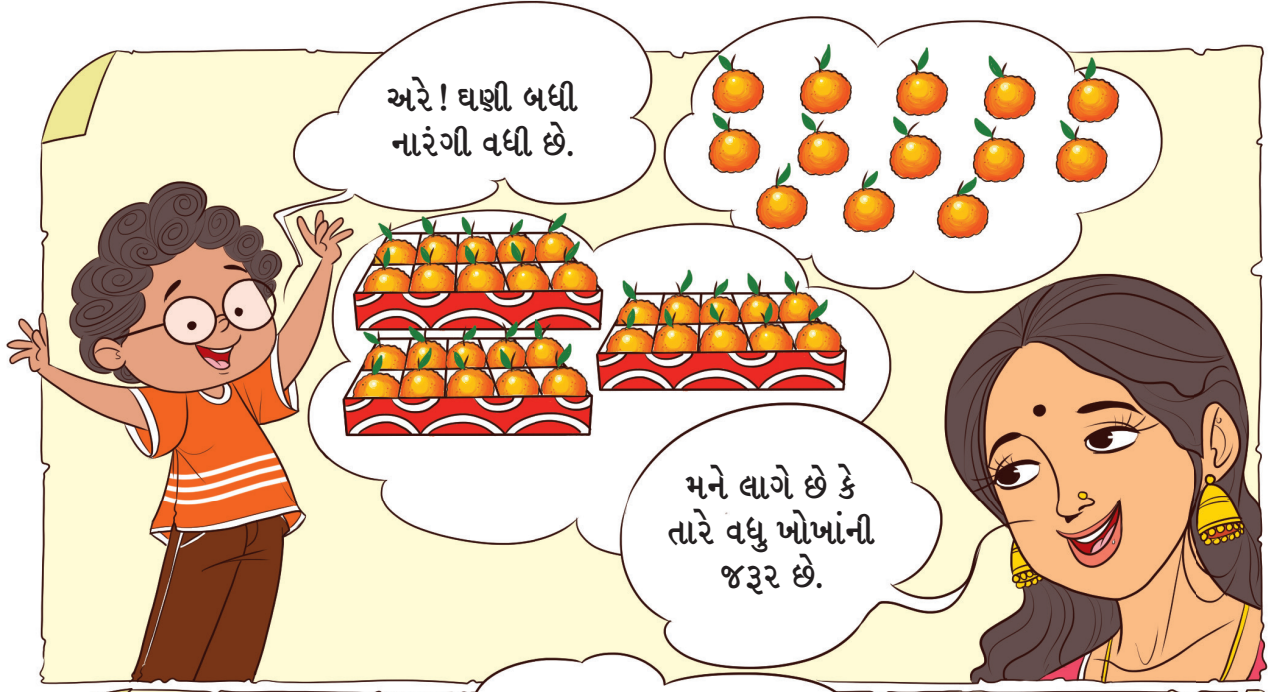
નારંગીનો થાળ

બાળકોને દશક અને એકમની સંખ્યાને ફરીથી જૂથબદ્ધ કરવા માટે વધુ અભ્યાસ કરવા દો. ઉદાહરણ તરીકે, ૭૩ એ ૭૦ અને ૩ અથવા ૭ દશક અને ૩ એકમનું બનેલું છે. બાળકોને બે અંકની સંખ્યા માટે તેમનું પોતાનું કાર્યપત્રક બનાવવા દો.

		દશક	એકમ
૭૩	$70 + 3$	૭	૩

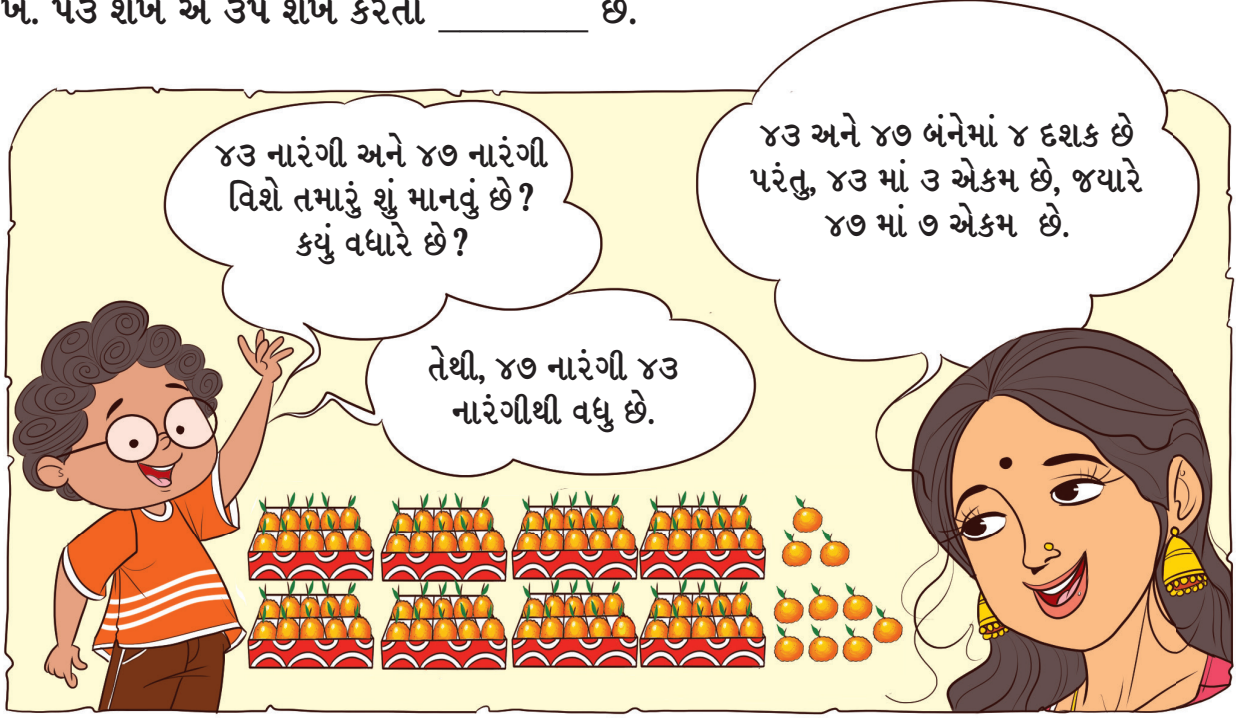
૨૭ નારંગી અથવા ૭૨ નારંગીમાંથી કઈ ઓછી છે? કેમ?

વધુ કે ઓછાથી ખાલી જગ્યા ભરો.

ક. ૬૭ ચીકુ એ ૭૬ ચીકુ કરતાં _____ છે.

ખ. ૫૩ શંખ એ ૩૫ શંખ કરતાં _____ છે.

ચાલો કરીએ

ખાલી જગ્યા ભરો.

ક. ૨૮ એ ૨૦ કરતાં વધારે છે.

ખ. _____ એ ૪૧ કરતાં ઓછા છે.

ગ. _____ એ ૭૬ કરતાં ઓછા છે.

ઘ. ૪૮ એ _____ કરતાં વધારે છે.

ચ. ૨૫ એ _____ કરતાં ઓછા છે.

છ. _____ એ ૨ કરતાં ઓછા છે.

જ. ૩૬ એ _____ કરતાં વધારે છે.

ઝ. _____ એ _____ કરતાં વધારે છે.

બાળકો સાથે એવી પરિસ્થિતિઓની ચર્ચા કરો કે જ્યાં તેઓ બે રાશિઓ (સંખ્યાઓ) ની તુલના કરી શકે. બાળકોને કાંકરા, લખોટીઓ, બાટલીઓનાં ઢાંકણ, બીજ વગેરે જેવી મૂર્ત વસ્તુઓનાં બે જૂથ બનાવવા કહો અને કયા જૂથમાં વધુ સંખ્યામાં વસ્તુઓ છે તેનો અંદાજ કાઢવા માટે કહો. પછી તેમને વસ્તુઓની ગણતરી કરીને તેમના અંદાજને ચકાસવા કહો.

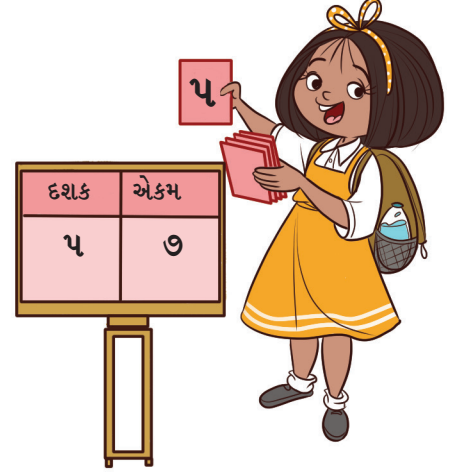

ચાલો રમીએ

ફ્લેશકાર્ડની રમત

ક. ૦ થી ૯ સુધીની સંખ્યાનાં ફ્લેશકાર્ડ બનાવો અને આપેલી સંખ્યાને બનાવવા માટે આ કાર્ડને દશક અને એકમની જગ્યાએ યોગ્ય રીતે મૂકો. નીચે આપેલા નિયમો અનુસાર ઇચ્છિત સંખ્યા બનાવો.

૧. ૫૦થી મોટી સંખ્યા.
૨. ૩૦થી નાની સંખ્યા.
૩. ૪૭ અને ૫૯ ની વચ્ચેની સંખ્યા.
૪. બે અંકની સૌથી નાની સંખ્યા કઈ છે જે તમે બનાવી શકો છો?
૫. બે અંકની સૌથી મોટી કઈ સંખ્યા તમે બનાવી શકો છો? તમે એવું શા માટે વિચારો છો કે તમે બનાવેલી સંખ્યા સૌથી મોટી છે?

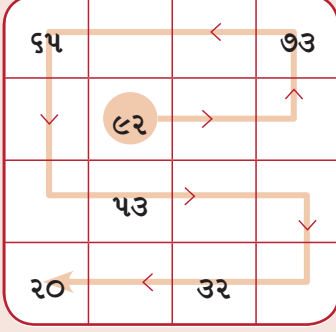
ખ. કોઈ પણ બે ફ્લેશકાર્ડ પસંદ કરો અને બે અંકની સંખ્યા બનાવો. હવે આ ફ્લેશકાર્ડની અદલાબદલી કરીને એક નવી સંખ્યા બનાવો. હવે નક્કી કરો કે નવી સંખ્યા પહેલાંની સંખ્યા કરતાં મોટી છે કે નાની. તમે સમાન અંકોનો ઉપયોગ કરીને સૌથી મોટી સંખ્યા કેવી રીતે મેળવશો?

દશક	એકમ	દશક	એકમ
૩	૫	૫	૩

રસ્તો પસાર કરો

સંખ્યાના ઉતરતા ક્રમમાં દરેક સંખ્યામાંથી ઓછામાં ઓછું એક વખત પસાર થઈ સૌથી મોટી સંખ્યાથી શરૂ કરીને સૌથી નાની સંખ્યા સુધી પહોંચો.

38			43	
	49		95	
	98		99	
			96	
23				

			49	
46				
			53	83
94			65	
26				38

સંખ્યા સાથે રમત

હું કોણ છું?

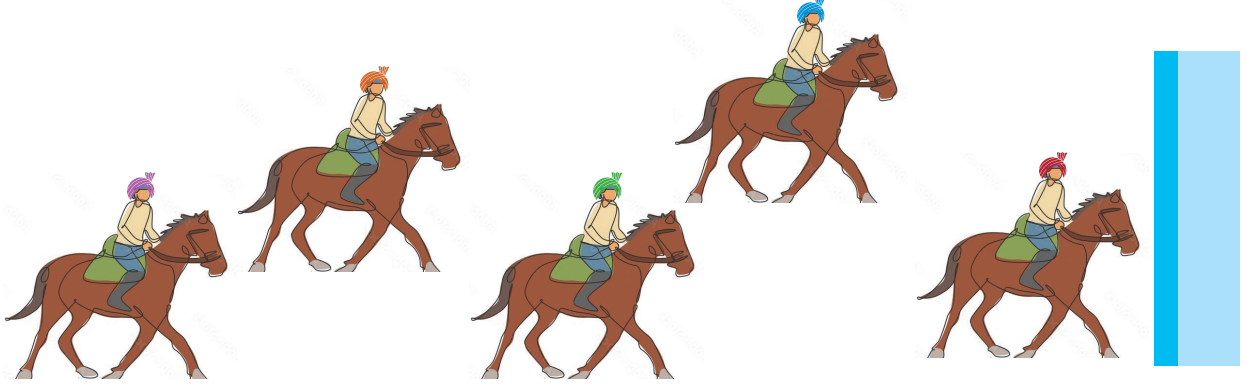
- હું બે અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છું.
- હું બે અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છું, મારો કોઈ અંક ફરીથી વપરાતો નથી.
- હું બે અંકની સૌથી નાની સંખ્યા છું.
- હું બે અંકની સૌથી નાની સંખ્યા છું, મારા બંને અંકો એક જવા જ છે.
- હું બે અંકની સૌથી નાની સંખ્યા છું, મારો દશકનો અંક ૩ છે.
- હું બે અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા છું, મારો એકમનો અંક ૨ છે.

તમે જાતે પણ આવા જ કેટલાક પ્રશ્નો બનાવો.

બનાસકાંઠા જિલ્લાના મુડેઠા ગામે લગભગ છેલ્લાં સાતસો પચાસ વર્ષથી ઘોડાદોડ હરીફાઈ યોજવામાં આવે છે. આ હરીફાઈ ‘ભાઈબીજ’ના દિવસે યોજવામાં આવે છે.

ચિત્ર બતાવે છે કે, હરીફાઈ પૂરી થઈ ગઈ છે. દરેક ઘોડાની સ્થિતિ (સ્થાનીય)નું અવલોકન કરો.

ક. જે ઘોડો પહેલો પહોંચે છે, તે ઘોડેસવારે કયા રંગની પાઘડી પહેરી છે? _____

ખ. જે ઘોડો ત્રીજો પહોંચે છે, તે ઘોડેસવારે કયા રંગની પાઘડી પહેરી છે? _____

ગ. લીલી અને વાદળી પાઘડી પહેરેલી વ્યક્તિના ઘોડાઓનું સ્થાન કયું છે? _____, _____

ઘ. ગુલાબી અને લાલ પાઘડી પહેરેલી વ્યક્તિના ઘોડાની સ્થિતિ (સ્થાન) લખો. _____, _____

નીચે ઑગસ્ટ મહિનો આપ્યો છે તે જુઓ.

રવિવાર	સોમવાર	મંગળવાર	બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર	શનિવાર
				૧	૨	૩
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫ સ્વતંત્રતા દિવસ	૧૬	૧૭
૧૮	૧૯ રક્ષાબંધન	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
૨૫	૨૬ જન્માષ્ટમી	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧

*કેલેન્ડર સને ૨૦૨૪ પર આધારિત છે

કેલેન્ડર વાંચો અને નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

ક. જન્માષ્ટમી આ મહિનાના કયા દિવસે ઉજવવામાં આવશે?

ખ. સ્વતંત્રતા દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે?

ગ. રક્ષાબંધન આ મહિનાના સોમવારે છે.

શોધી કાઢો કે ઓગષ્ટ મહિનામાં તમારા કયા કયા મિત્રોએ જન્મદિવસ ઉજવ્યો હતો. તેને કેલેન્ડર પર દર્શાવો.

જરસી (ટી-શર્ટ) નંબર ૧૭

વિદ્યાર્થીઓ સાથે અન્ય વિવિધ સ્થાનો વિશે ચર્ચા કરો, જ્યાં તેઓ સંખ્યા લખાયેલી હોય તે જાણતા હોય, જેમ કે, ઘર સંખ્યા, સ્તંભ સંખ્યા, રોલ નંબર, બસ અથવા રેલગાડી સંખ્યા વગેરે. બાળકોને કહો કે આજે આપણે બધા ૦ અને ૧ થી ૯ ના અંકોનો ઉપયોગ કરીને સુંદર રીતે જે સંખ્યાઓ લખીએ છીએ, તે ભારતમાં શોધાઈ છે.

